

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.1.2024.9.6

Poznań, 16 stycznia 2024 r.

Pani
Grażyna Kaczmarek
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Pleszewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1825, fax 61 854 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 1171

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	<p>Kontrola w trybie zwykłym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477). Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą.</p> <p>Zakres kontroli obejmuje organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarty w upoważnieniu Wojewody Wielkopolskiego z 12 października 2023 r., znak: KN-II.0030.218.2023.1.</p> <p>Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.</p>
Jednostka kontrolowana	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie z siedzibą pod adresem: ul. Kazimierza Wielkiego 7a, 63-300 Pleszew, w dalszej części dokumentu określane także w skrócie: „PCPR”, „Organizatorem”, „Centrum” lub „Jednostką”.</p>
Kontroler/ Kontrolerzy	<p>Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jarosław Szymański – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,- Grzegorz Przymus – starszy specjalista. <p>Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.</p>
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	<p>Czynności kontrolne w siedzibie PCPR przeprowadzone były w dniach 17, 18 października i 22 listopada 2023 r.</p>
Kierownik jednostki kontrolowanej	<p>Grażyna Kaczmarek, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.</p>

(akta kontroli: str. 14-16)

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazują niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia od Pani Grażyny Kaczmarek - Dyrektor PCPR,
- pozyskano pisemne oświadczenia od koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w ww. Jednostce na dzień kontroli,
- przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji wybranych osób zatrudnionych w ww. Jednostce,
- poddano analizie zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonano analizy dokumentacji wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- zweryfikowano dokumentację prowadzoną przez PCPR dla wybranej rodziny zastępczej zawodowej, wybranej rodziny zastępczej niezawodowej, wybranej rodziny zastępczej spokrewnionej i rodzinnego domu dziecka, a także wybranych dzieci przebywających w tych rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane przez PCPR.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Jednostki w obszarze objętym kontrolą oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

W okresie kontroli PCPR działał na podstawie statutu, który stanowi załącznik do uchwały Nr X/88/2019 Rady Powiatu Pleszewskiego z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Organizację i zasady działania Centrum w okresie kontroli określał Regulamin Organizacyjny, stanowiący załącznik do uchwały Nr XL/90/2019 Zarządu Powiatu w Pleszewie z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie. Analiza ww. Regulaminu Organizacyjnego Jednostki wykazała, że w jej strukturze nie wyodrębniono Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, zwanego dalej „zespołem”. Jak ustalono, zmiana w Regulaminie powołująca zespół nie została dokonana poprzez uchwałę, ale poprzez zarządzenie Nr 11/2020 Dyrektora PCPR w Pleszewie z dnia 1 czerwca 2020 r. Zmiana powinna być dokonana w treści Regulaminu, który określa strukturę i organizację Jednostki. Niezależnie od powyższego Zespół składa się z pracowników

Sekcji ds. Pieczy Zastępczej, czyli nie został wyodrębniony. Powyższe zatem jest **niezgodne z art. 76 ust. 2 ww. ustawy.**

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, wyznaczone Zarządzeniem Nr 41/2011 Starosty Pleszewskiego z dnia 21 października 2011 r., co jest **zgodne z art. 76 ust. 1 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 17-39)

Podczas czynności kontrolnych przedłożono obowiązujący „3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023”. W dokumencie zawarto cele i zakładane rezultaty oraz limity rodzin zastępczych zawodowych. Dokument został przyjęty uchwałą Nr XXVII/139/2021 Rady Powiatu w Pleszewie z dnia 11 lutego 2021 r., co oznacza, iż od 1 stycznia do 10 lutego 2021 r. nie obowiązywał w powiecie pleszewskim program rozwoju pieczy zastępczej. Brak przyjęcia obowiązującego 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia do 10 lutego 2021 r. jest **niezgodny z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 40-74)

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Dyrektor została upoważniona przez Starostę Pleszewskiego do prowadzenia rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, a Dyrektor przedstawiła ww. rejestr za okres kontroli, co było **zgodne z art. 46 ust. 1 i 5 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140).** Ww. rejestr zawierał wszystkie wskazane przez ustawodawcę informacje, co było **zgodne z art. 46 ust. 2 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140).** Dyrektor przedłożyła pisma do sądu, którymi przekazywano dane z ww. rejestru. Powyższe działanie było **zgodne z art. 46 ust. 4 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140).**

(akta kontroli: str. 75-98)

Kwalifikacje kadry

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że od 1 stycznia 2020 r. powierzono stanowisko Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie i Dyrektora Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Pleszewie Pani Grażynie Kaczmarek, której wcześniej, tj. od 10 lutego 1999 r. powierzono obowiązki Dyrektora PCPR. Dyrektor Jednostki ukończyła studia magisterskie na kierunku pedagogika oraz ukończyła studia podyplomowe w zakresie

organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej. Kontrola wykazała, że Dyrektor nabyła odpowiedni staż przed objęciem ww. stanowiska, w związku z powyższym kwalifikacje Pani Grażyny Kaczmarek są **zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.)**.

W badanym okresie w Zespole zatrudnionych było na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wszyscy na pełnych etatach. Ww. osoby mają wykształcenie wymagane na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nadto, czynności kontrolne wykazały, że koordynatorzy nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona, nie ponoszą obowiązku alimentacyjnego i nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Kwalifikacje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej są zatem **zgodne z art. 78 ust. 1 ww. ustawy**.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono również, że praca koordynatora nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, co jest **zgodne z art. 79 ust. 3 ww. ustawy** oraz, że koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest **zgodne z art. 79 ust. 4 ww. ustawy**.

Poza ww. koordynatorami, Zespół na pierwszy dzień kontroli tworzyli: kierownik, trzech specjalistów pracy z rodziną zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, wszyscy na pełnych etatach.

Ponadto w okresie kontroli PCPR współpracował na podstawie umowy zlecenia ze specjalistami, w tym psychologami panią B.S., w okresie od 1 marca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. oraz od 1 marca 2022 r. do 31 grudnia 2023 r., której kwalifikacje były **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy**, psychologiem XXX, w okresie od 5 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. posiadającej również certyfikat psychoterapeuty, psychologiem XXX, w okresie od 1 września 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. oraz od 1 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., a także trenerami PRIDE: XXX (Kierownik Sekcji ds. Pieczy Zastępczej PCPR w Pleszewie) w okresie od 3 lipca 2023 r. do 31 października 2023 r. oraz XXX w okresie od 23 sierpnia 2022 r. do 20 grudnia 2022 r. oraz od 3 lipca 2023 r. do 31 października 2023 r. Ponadto PCPR współpracował z XXX w okresie od 1 marca 2023 do 31 maja 2023 r. w zakresie prowadzenia psychoterapii i warsztatów w pieczy zastępczej.

(akta kontroli: str. 99-164)

Pieczą zastępczą w Powiecie

Podczas kontroli ustalono, że na terenie powiatu pleszewskiego, wg stanu na 17 października 2023 r., funkcjonowało 57 rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 99 dzieci i osób pełnoletnich, w tym w:

- 4 rodzinach zawodowych, przebywało łącznie 7 dzieci i 4 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,

- 28 rodzinach niezawodowych, przebywało łącznie 35 dzieci i 5 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 35 rodzinach spokrewnionych, przebywało łącznie 31 dzieci i 4 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 2 rodzinnych domach dziecka, przebywało łącznie 11 dzieci i 2 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Na terenie powiatu pleszewskiego w rodzinnej pieczy zastępczej według stanu na 17 października 2023 r. przebywało 44 dzieci i osób pełnoletnich, tj. prawie połowa łącznej liczby dzieci w pieczy, z następujących powiatów:

- powiat polkowicki (województwo dolnośląskie) – 1 dziecko,
- powiat strzeliński (województwo dolnośląskie) – 1 dziecko,
- powiat wałecki (zachodniopomorskie) – 1 dziecko,
- powiat jarociński – 7 dzieci,
- powiat dzierzoniowski (województwo dolnośląskie) – 3 dzieci,
- powiatu zgierski (województwo łódzkie) – 3 dzieci,
- powiat turecki – 1 pełnoletni wychowanek,
- Miasta Kalisz – 3 dzieci i 2 pełnoletnich wychowanków,
- powiatu bolesławiecki (województwo dolnośląskie) – 1 dziecko,
- Miasto Poznań – 4 dzieci i 1 pełnoletni wychowanek,
- powiatu zgorzelecki (województwo dolnośląskie) – 2 dzieci,
- powiatu jaworskiego (województwo dolnośląskie) – 1 dziecko,
- powiat ostrowski – 1 dziecko,
- powiat międzychodzki – 1 dziecko,
- powiat pilski – 1 dziecko,
- Miasto Opole (województwo opolskie) – 1 dziecko,
- powiat zielonogórski (województwo lubuskie) – 3 dzieci,
- powiat grodziski – 1 pełnoletni wychowanek,
- powiat słupecki – 1 dziecko,
- powiat łęczyński (województwo lubuskie) – 2 pełnoletnich wychowanków,
- powiat legnicki (województwo dolnośląskie) – 2 pełnoletnich wychowanków.

(akta kontroli: str. 165-189)

Według stanu na 17 października 2023 r. 16 dzieci i 2 osoby pełnoletnie z powiatu pleszewskiego umieszczone były w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Zestawienie powiatów umieszczenia przedstawia się następująco:

- Miasto Kalisz: łącznie 6 dzieci i 2 pełnoletnich wychowanków, w tym: 5 w rodzinach spokrewnionych, 1 dziecko w niezawodowej rodzinie zastępczej oraz 2 dzieci w rodzinnym domu dziecka,
- Miasto Poznań: 1 dziecko w spokrewnionej rodzinie zastępczej,
- powiat krotoszyński: 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- powiat jarociński: 2 dzieci w 2 rodzinach niezawodowych,

- powiat pilski: 1 dziecko w niezawodowej rodzinie zastępczej,
- Miasto Gdynia: łącznie 5 dzieci (rodzeństwo) w niezawodowej rodzinie zastępczej (spowinowaconej z dziećmi).

Większość dzieci i pełnoletnich wychowanków zostało umieszczonych u swoich krewnych lub spowinowaconych (dziadkowie, wujostwo), tj. w rodzinach niezawodowych i rodzinach spokrewnionych. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora, 6 dzieci i pełnoletnich wychowanków zostało umieszczonych poza powiatem pochodzenia, ze względu na brak miejsc w pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego.

Zauważyć należy, że umieszczenie dzieci w pieczy na terenie powiatów znacznie oddalonych od środowiska rodzinnego, sprawia, że kontakty tych dzieci z rodzicami i innymi osobami bliskimi (znaczącymi) są dalece utrudnione.

(akta kontroli: str. 190-192)

Umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem pleszewskim, jak i dzieci spoza powiatu pleszewskiego na jego terenie, nastąpiły na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami, co było **zgodne z art. 191 ust. 1 i 5 ww. ustawy**.

Podczas kontroli ustalono, iż przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych występują u 2 rodzin zastępczych niezawodowych. Dzieci umieszczone zostały ponad limit jedynie w sytuacji umieszczania rodzeństwa, po uzyskaniu zgody rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, po uzyskaniu stosownej zgody. Powyższe było zatem **zgodne z art. 53 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 165-182, 187)

Na terenie powiatu pleszewskiego funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. Dom Dziecka w Pleszewie, Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny z siedzibą w Pleszewie oraz Rodzinny Dom Dziecka z siedzibą w Białobłotach, w których na dzień kontroli łącznie przebywało 47 wychowanków, tj. 23 wychowanków z powiatu pleszewskiego oraz 24 wychowanków z innych powiatów.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w okresie objętym kontrolą, wydano łącznie 58 skierowań do ww. Placówek, w tym w 2022 r. – 30 skierowań, natomiast w 2023 r. - 28 skierowania, co było **zgodne z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 193-220)

Analizie poddano również zadanie Dyrektora PCPR dotyczące współpracy z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej nad nimi. Ustalono, że Dyrektor współpracowała z właściwymi sądami, m.in. poprzez kierowanie do sądu wniosków i wydawanie opinii, co było **zgodne z art. 182 ust. 4 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 165-189)

Jak wynika z przedłożonego oświadczenia, w okresie kontroli Dyrektor występowała z pozwami o świadczenia alimentacyjne na rzecz 19 dzieci pochodzących z powiatu pleszewskiego, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zarówno na terenie powiatu pleszewskiego, jak i poza nim. Powyższe było **zgodne z art. 38 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 165-222)

Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, wynikających z art. 76 ust. 4 ww. ustawy

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Organizator prowadził ciągły nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, poprzez szereg działań, m.in. publikowanych na stronie internetowej PCPR oraz w mediach społecznościowych, umieszczanych w siedzibie Centrum oraz na bilbordach i banerach, kolportowanych ulotkach, organizowanych piknikach, a także współpracując z parafiami na terenie powiatu. Podczas kontroli przedstawiono przykładowe ulotki oraz zdjęcia potwierdzające realizację ww. działania.

Centrum prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka. Działania te miały na celu kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny zastępczej, aby poprzez to pozyskać nowych kandydatów na rodziny i przez to zwiększyć liczbę osób pełniących tę rolę wobec dzieci.

W siedzibie Centrum udostępnione są ulotki informujące i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze a informacje zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców za pośrednictwem przedstawicieli gmin i sołectw.

Jak oświadczyła Dyrektor PCPR do promowania idei rodzicielstwa zastępczego wykorzystywano ogłoszenia w prasie lokalnej, mediach społecznościowych, na portalu Nasze Miasto Pleszew, stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pleszewie, portalu społecznościowym Facebook, czy kwartalniku Flesz PPL, który trafia bezpłatnie do wszystkich mieszkańców powiatu pleszewskiego oraz w Radiu Centrum Kalisz.

Ponadto PCPR prowadził kampanię polegającą na przekazaniu kalendarzy promujących rodzicielstwo zastępcze do placówek oświatowych, gminnych ośrodków kultury, przychodni zdrowia, biblioteki publicznej w Pleszewie, Zajezdni Kultury w Pleszewie.

W ramach prowadzonych grup wsparcia promowano rodzicielstwo zastępcze podczas spotkania dnia obywatelskiego w kinie Hel w Pleszewie, zorganizowano również dni otwarte w PCPR dotyczące promowania rodzin zastępczych oraz przygotowano stoisko podczas festynu w Zespole Szkół Podstawowych w Choczu.

Podejmowane działania nie powodują jednak zwiększonego zainteresowania osób i rodzin do pozostania rodziną zastępczą. W okresie kontroli tylko dwie osoby (małżeństwo) zgłosiły się do PCPR samodzielnie, aby pełnić funkcję rodziny zastępczej (ostatecznie i tak złożyły one

rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej). Pozostali kandydaci na rodziny zastępcze trafiły do PCPR na podstawie postanowienia Sądu wyznaczającego je do pełnienia tej funkcji. Tym samym podejmowane przez Organizatora działania, pomimo zaangażowania środków i zasobów nie powodują skutecznego pozyskiwania osób dla pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a są konsekwencją postanowień Sądu.

Równolegle Organizator podejmuje działania zachęcające do przekształcenia się rodzin zastępczych w rodziny zawodowe lub rodzinny dom dziecka. Również z oświadczenia Dyrektor wynika, że 2 rodziny „przymierzały się wstępnie” do przekwalifikowania, jednakże ostatecznie nie złożyły wniosku o przekwalifikowanie na rodzinę zastępczą zawodową lub przeszkolenie na rodzinę zastępczą zawodową”. Tym samym również działania motywujące do zmiany formy rodziny zastępczej na rodzinę zawodową nie przyniosły rezultatów.

Podsumowując, działanie Jednostki w tym obszarze było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy**, ale skuteczność podejmowanych działań w zakresie pozyskiwania nowym rodzin zastępczych wymaga korekty. Wskazane byłoby zintensyfikowanie działań w kierunku pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze oraz zmiana sposobu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze – dotychczas przyjęte metody nie przyniosły oczekiwanych rezultatów w postaci pozyskiwania nowych kandydatów – jedyną metodą pozyskiwania kandydatów są postanowienia Sądu dot. umieszczenia dzieci w rodzinie.

(akta kontroli: str. 223-335)

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

Procedura kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka została określona w zarządzeniu nr 4/2019 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie z dnia 17 grudnia 2019 r. zmodyfikowanym zarządzeniem nr 6/2021 z dnia 15 listopada 2021 r. Zgodnie z procedurą zawartą w ww. Zarządzeniu „kandydat na rodzinę zastępczą (...) wypełnia formularz zgłoszeniowy.” Zarządzenie oparte jest na zapisach ustawy obowiązujących do lutego b.r., wobec powyższego wszystkie procedury wobec kandydatów w okresie kontroli realizowane były na podstawie obowiązujących do lutego br. zapisów ww. ustawy. Pomimo, że nowelizacja ustawy zmieniła procedurę dotyczącą kwalifikowania kandydatów, nie zostało to zaktualizowane zarządzeniem Dyrektora. W związku z powyższym konieczne jest dokonanie zmiany w treści załącznika do ww. Zarządzenia nr 4/19 Dyrektora Centrum poprzez **dostosowanie treści procedury do nowych zapisów ww. ustawy.**

Dokument, który rozpoczyna procedurę nosi nazwę: „*Formularz zgłoszeniowy na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze*” i po jego złożeniu dokonywana była wstępna akceptacja (w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją ww. ustawy) warunków zawartych w art. 42 ust. 1 i 2 ww. ustawy.

W trakcie trwania czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację kandydatów, którzy w badanym okresie zadeklarowali gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W tym celu poddano analizie losowo wybrane teczki osobowe kandydatów.

We wszystkich przypadkach nie odnotowano w dokumentacji weryfikacji, że kandydaci dają rękojmię należytego sprawowania pieczy, co było **niezgodne z art. 42 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy**. Z kolei we wszystkich przypadkach spełniony został zapis art. 42 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, że kandydaci nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie była im ograniczona.

W 2022 r. i 2023 r. prowadzono kwalifikację kandydatów. W procesie uzyskania kwalifikacji było odpowiednio:

- 5 kandydatów w roku 2022, którzy uzyskali kwalifikację,
- 2 kandydatów w roku 2022, którzy rozpoczęli kwalifikację, ale wycofali się z procedury tłumacząc to względami osobistymi,
- 2 kandydatów w roku 2023, którzy obecnie są w trakcie kwalifikacji.

W roku 2022 szkolenie przechodziło 5 osób, w tym dwie, które do procedury kwalifikacyjnej przystąpiły w roku 2021.

Analiza dokumentów kandydatów wykazała, że w przypadku 5 osób wydano na podstawie wniosków strony zaświadczenie kwalifikacyjne, co było **zgodne z art. 45 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania tych zaświadczeń)**.

(akta kontroli: str. 336-493)

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Podczas kontroli ustalono, że Centrum przeprowadza szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny domy dziecka na podstawie programu PRIDE o nazwie: „Rodzinna Piecza Zastępcza 2020”. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektor szkolenia przeprowadzają certyfikowani trenerzy programu PRIDE: „Rodzinna Piecza Zastępcza 2020”.

W 2022 r. szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze przeprowadzone było w terminie od 6 września 2022 r. do 30 listopada 2022 r. i ukończyło je 5 osób. W roku 2023 szkolenie rozpoczęło się 4 lipca 2023 r. i wzięło w nim udział 1 małżeństwo.

W trakcie czynności kontrolnych kandydaci byli w trakcie odbywania praktyk w zawodowej rodzinie zastępczej.

Powyższe działania są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 494-499)

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka

W toku czynności kontrolnych ustalono, że PCPR zapewnia badania psychologiczne kandydatom oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektor: *„badania psychologiczne są przeprowadzane przez psychologa w oparciu o następujące kwestionariusze i narzędzia psychologiczne tj. Test*

kompetencji rodzicielskich A. Matczak, A. Jaworska, kwestionariusz CUIDA do oceny na rodziców zastępczych, adopcyjnych, opiekunów, opiekunów prawnych i mediatorów.”

Powyższe działania Jednostki są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 110-116, 500-507)

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora, w okresie kontroli, z uwagi na brak zgłoszeń kandydatów, Centrum nie organizowało szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

(akta kontroli: str. 508)

6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Jak ustalono w okresie kontroli Organizator zapewniał rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Szkolenia odbywały się w siedzibie PCPR i miały na celu wzmocnienie rodzin zastępczych i prowadzącego RDD w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora *w roku 2022 r. tematyka warsztatów dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka dotyczyła głównie profilaktyki wypalenia zawodowego, szukania konstruktywnych rozwiązań radzenia sobie ze złością, stresu w pracy rodzica zastępczego i jego działania na zdrowie psychiczne i fizyczne, sytuacji kryzysowych u dzieci i młodzieży z PTSD, rozpoznania, jak pracować z dziećmi i młodzieżą. W roku 2023 rodziny zastępcze i rdd miały również zapewnione spotkania warsztatowe mające na celu podnoszenie kwalifikacji. Tematyka zajęć obejmowała m.in. uzależnienia behawioralne u dzieci i młodzieży, zagrożenia i sposoby reagowania, prawidłową komunikację, wspieranie i motywowanie dziecka, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.*

Powyższe potwierdzają kserokopie przykładowych list obecności uczestników, co zatem jest **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 5 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 509-515)

7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Organizator zapewniał rodzinom zastępczym zarówno możliwość skorzystania z udziału w spotkaniach grupy wsparcia, jak i z usług rodzin pomocowych, jednakże w okresie kontroli żadna z rodzin nie wnioskuje o udzielenie ww. wsparcia. Mimo powyższego, zapewniono potencjalne wsparcie w tym zakresie, spośród osób (rodzin zastępczych) deklarujących podjęcie się tego zadania. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w 2022 r. osób deklarujących bycie rodziną pomocową było – 5, natomiast w roku 2023 do dnia kontroli było ich 4.

W badanym zakresie Jednostka działała **zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 516-555)

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Jak oświadczyła Dyrektor: „(...) organizowana jest pomoc wolontariuszy poprzez współpracę z Centrum Wolontariatu. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mają możliwość korzystania z pomocy wolontariuszy, głównie pomoc w edukacji szkolnej, odrabianie lekcji, ale również korzystanie z bezpłatnych dodatkowych zajęć organizowanych przez Powiatową Świetlicę dla Młodzieży Dojeżdżającej w Pleszewie. Rodziny zastępcze na bieżąco są informowane o możliwości skorzystania z pomocy wolontariuszy (kserokopia przykładowego oświadczenia). Ponadto wolontariusze uczestniczą wspólnie z rodzinami zastępczymi podczas spotkań, czy też obchodów rodzicielstwa zastępczego”.

(akta kontroli: str. 556-558)

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi

Kontrola wykazała, że Organizator w okresie objętym kontrolą realizował ww. zadanie, współpracując m.in. z: ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami. Jak przekazała Dyrektor: „Współpraca ta polega przede wszystkim na pozyskiwaniu i gromadzeniu niezbędnych informacji i dokumentacji, pozyskiwanej zarówno z gminnych ośrodków pomocy społecznej, jak również przychodniach zdrowia czy placówek oświatowych. Ponadto dzięki współpracy ze środowiskiem lokalnym organizujemy różnego rodzaju spotkania, imprezy okolicznościowe, które są okazją m.in. do integracji jak i promowania rodzicielstwa zastępczego”. Powyższe potwierdza również zgromadzona dokumentacja.

Działania w powyższym zakresie były zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 8 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 559)

10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że Jednostka zapewniała rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom dostęp do poradnictwa i terapii, w tym psychoterapii. Jak podała Dyrektor: „Poradnictwo prowadzone jest w zależności od potrzeb osób tego wymagających. Obejmuje między innymi przeprowadzenie rozmów wspierających, psychoedukacyjnych i wzmacniających. (...) Psycholog podejmujący bezpośredni kontakt z rodziną ustala formę wsparcia i pomocy oraz czas i częstotliwość kontaktu i spotkań. Część rodzin konsultowała się jedynie raz, gdyż nie wymagała dalszych konsultacji, a część spośród nich podjęła regularne wizyty u psychologa”.

Przedstawiona przez Jednostkę dokumentacja potwierdza powyższe oświadczenie. Zatem powyższe działania Jednostki były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 9 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 560-565)

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Jak przekazała Dyrektor: *„Rodziny zastępcze mają zapewnioną bezpłatną pomoc prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, cywilnego. Radca prawny przyjmuje 1 raz w tygodniu w PCPR w Pleszewie we wtorki od godz. 9.00 -11.00”.* Podczas kontroli przedstawiono przykładowe karty pomocy prawnej zawierające informacje o udzielanych poradach prawnych przez radcę prawnego.

Powyższe działanie Jednostki było zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 10 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 566-568)

12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że w okresie kontroli dokonano 265 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego. Prawidłowość dokonywania oceny sytuacji dzieci przez Organizatora zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji 5 dzieci na potrzeby kontroli oznaczonych symbolami: „a”, „b”, „c”, „d” i „e”, umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka. Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że stosowany formularz oceny nosi nazwę protokołu z posiedzenia „Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka”, co ma zastosowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej (art. 135 ww. ustawy). Należy zatem dostosować treść formularza do obowiązujących przepisów.

Ustalono, że Organizator dokonywał oceny sytuacji dziecka w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb i oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, co jest **zgodne z art. 129 pkt. 1, 4, 5 i 6 ww. ustawy.** Jednakże we wszystkich analizowanych ocenach w pkt „VII. Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną” brak jest rzeczywistej analizy metod pracy z dzieckiem i rodziną, np. u wychowanki „a” pojawiają się zapisy: *„zapewnienie opieki zdrowotnej”, „zapewnienie możliwości rozwijania zainteresowań poprzez umożliwienie nauki jazdy konnej”.* Powyższe zapisy nie są analizą metod pracy, co jest **niezgodne z art. 129 pkt 2 ww. ustawy.** Ww. zapisy wskazują bardziej na nowe cele bądź nowe działania i sugerują modyfikacje wcześniej podjętych działań, lub ich rozszerzenie czy rozwinięcie. Tym niemniej w pkt „V. Modyfikowanie planu pomocy dziecku” w każdych kolejnych analizowanych ocenach sporządzonych dla danego dziecka pojawiają się powtarzające się sentencje, tj. cyt.: *„Kontynuacja planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej w zakresie wychowania dziecka w poczuciu godności i wartości osobowej, zapewnienia kształcenia, monitorowania postępów dziecka w nauce, zaspokojenia potrzeb bytowych, emocjonalnych, zdrowotnych i społecznych, kształtowanie postaw prozdrowotnych”.* Ww. zapisy dotyczą

ogólnych zasad, którymi należy kierować się pełniąc funkcję rodziny zastępczej czy prowadzącego rodzinny dom dziecka wobec każdego podopiecznego bez względu na jego wiek czy potrzeby rozwojowe, w konsekwencji nie są zindywidualizowane. Wobec powyższego uznać należy, że ocena sytuacji dziecka nie była dokonywana w celu modyfikacji planu pomocy dziecku, co było **niezgodne z art. 129 pkt 3 ww. ustawy**. Należy zatem skorygować i dostosować dokonywane zapisy w obydwu dokumentach, aby były czytelne, transparentne i zbieżne ze sobą.

Dalsza analiza ocen wskazuje na brak odniesienia się Organizatora co do zaistnienia bądź niezastnienia konieczności poinformowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), przepisów o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej. W żadnym z analizowanych przypadków nie odniesiono się do powyższej kwestii, zatem nie można stwierdzić, czy Organizator dokonywał oceny również w tym celu. Przy czym wskazać należy, że odnotowanie braku takiej potrzeby jest również informacją. Powyższe zatem jest **niezgodne art. 129 pkt 7 ww. ustawy**.

W trakcie kontroli ustalono, że oceny sytuacji dziecka dokonywał Organizator, na posiedzeniu z udziałem rodziny zastępczej, a także specjalisty pracy z rodziną wykonującego zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pedagoga, co było **zgodne z art. 130 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 ww. ustawy**. Jednakże we wszystkich analizowanych ocenach nie zawsze brał udział psycholog, co było **niezgodne z art. 130 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy**. Natomiast w niektórych przypadkach na listach obecności, obok wymienionych osób, które miałyby brać udział w ocenie, brakuje podpisów, jak i wskazania przyczyn nieobecności, co **uchybia art. 130 ust. 1 ww. ustawy**.

Organizator zapraszał na posiedzenia rodziców biologicznych (za wyjątkiem pozbawionych władzy rodzicielskiej), przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oraz asystenta rodziny (jeśli rodzina była objęta jego wsparciem), bądź przedstawiciela OPS, przedstawiciela szkoły, zwracając się o pisemne informacje na potrzeby oceny. Jak wynika z oświadczenia Kierownika Jednostki: *„Zaproszenia wysyłane są w formie papierowej na początku każdego roku kalendarzowego, na podstawie przygotowanego harmonogramu rocznego tych ocen. Ponadto, na kilka dni przed posiedzeniami, wysyłane są maile z przypomnieniem o spotkaniu oraz koordynatorzy dodatkowo kontaktują się telefonicznie z konkretnymi osobami”*.

Jak ustalono, w badanym okresie każdorazowo zachowano obligatoryjny termin dokonania oceny sytuacji dziecka, co było **zgodne z art. 131 ust. 1 ww. ustawy**.

Stwierdzono, że po dokonaniu oceny sytuacji dziecka Organizator formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do właściwego sądu, co było **zgodne z art. 131 ust. 2 ww. ustawy**.

Jednakże ustalenia kontrolne nie potwierdziły, aby we wszystkich analizowanych ocenach sytuacji dziecka widniała informacja, że wysłuchano dziecko i uwzględniono jego zdanie przy dokonywaniu oceny (jeżeli wiek i stopień dojrzałości na to pozwalały). W treści protokołów również nie pojawiają się zapisy wprost potwierdzające wysłuchanie dziecka, do czego szczególnie zobowiązują przepisy. Powyższe jest zatem **niezgodne z art. 4a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 569-764)

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci przebywających w pieczy
Jak oświadczyła Dyrektor: *„PCPR w Pleszewie prowadzi działalność diagnostyczno-konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rdd, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę”*.

Powyższe działania znajdują potwierdzenie w przedstawionej dokumentacji i są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 12 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 765)

14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą PCPR umożliwiał przeprowadzanie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów. Jak ustalono, badania pedagogiczne dla kandydatów na rodzinę zastępczą przeprowadza kierownik sekcji ds. Pieczy Zastępczej (z wykształceniem pedagogicznym), która opracowała arkusz badania pedagogicznego w zakresie motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, więzi rodzinnych, metod wychowawczych, pracy zespołowej, rozwoju kompetencji osobistych, zaspokajania potrzeb dziecka. Jak wynika z oświadczenia Dyrektor: *„arkusz badania pedagogicznego i rozmowa pozwalają określić predyspozycje i umiejętności pedagogiczne i wychowawcze kandydatów”*. Arkusz ten stanowi podstawę do sporządzenia opinii pedagogicznej przez pracownika Organizatora (opinię przygotowuje kierownik sekcji ds. pieczy zastępczej który ma wymagane uprawnienia). W stosunku do kandydatów, PCPR przeprowadza także badania psychologiczne - wykorzystywane są testy kompetencji rodzicielskich A. Matczak, A. Jaworska, kwestionariusz CUIDA do oceny na rodziców zastępczych, adopcyjnych, opiekunów, opiekunów prawnych i mediatorów. W kolejnym kroku przeprowadzana jest rozmowa z psychologiem pozwalająca na uzupełnienie informacji pozwalających na właściwą ocenę kandydatów. Ponadto podczas wizyty domowej przeprowadzana jest analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów. Analizowane są w szczególności: dane kandydatów, sytuacja osobista kandydata i jego sytuacja rodzinna, sytuacja zawodowa i majątkowa jego rodziny, oraz sytuacja mieszkaniowa kandydatów .

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że ww. działania były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 13 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 110-164, 766)

15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Podczas kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Organizator realizował ww. zadanie, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji przedstawionej przez PCPR. Jak wynika z oświadczenia przedłożonego przez Dyrektora: *„Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia (...) wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego poprzez prowadzenie warsztatów, udzielanie porad, wskazówek jak szukać konstruktywnych rozwiązań, radzenia sobie ze złością, ze stresem itp. Rodziny zastępcze otrzymują informacje jakie są skutki wypalenia zawodowego i związane z nimi zagrożenia. Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych rodzin staramy się organizować zajęcia na świeżym powietrzu w otoczeniu przyrody, wzmacniając rodziny stosowanymi technikami relaksacyjnymi takimi jak: self-care – zatroszcz się o siebie, czy też trening Jacobsona. (...) organizowane są również, co roku warsztaty i zajęcia grupowe dotyczące profilaktyki wypalenia zawodowego”*. Powyższe znalazło potwierdzenie w analizowanej dokumentacji. Zatem powyższe działania Jednostki są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 14 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 767-774)

16. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora, ze względu na krótki czas zatrudnienia koordynatorów, tj. od 1 września br. (w okresie kontroli od 1 stycznia 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r. PCPR nie zatrudniał koordynatorów), odbyło się jedynie 1 szkolenie online dot. „Nowych cyfrowych narzędzi do diagnozy funkcjonowania społecznego i motywacji do działania”. Ponadto koordynatorzy i pracownicy sekcji w ramach samodoskonalenia zawodowego brali i biorą udział w webinarium z ogólnodostępnej platformy *Famiga*. W dniach 11 i 18 września br. cała Sekcja ds. pieczy zastępczej uczestniczyła w webinarium pn. „Metody skutecznej komunikacji w pracy z dzieckiem”.

(akta kontroli: str. 775-776)

17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy

Podczas kontroli ustalono, że Organizator przedstawiał ostatnie sprawozdanie z efektów swojej pracy staroście i radzie powiatu 12 czerwca 2023 r., co było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 777-803)

18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że Organizator przekazywał do ośrodka adopcyjnego informacje oraz dokumentację dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

W okresie objętym kontrolą zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu informacje o 3 małoletnich dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Powyższe działania są zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 16 oraz z art. 139a ww. ustawy**.

19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku

Jak wynika z oświadczenia Kierownika Jednostki, w okresie kontroli: *„nie zgłaszano sytuacji dotyczących niemożności sprawowania opieki, a w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych czy też zaplanowanego urlopu. PCPR w Pleszewie, gdyby zaistniała sytuacja niemożności sprawowania opieki nad dzieckiem posiada deklaracje rodzin zastępczych o chęci pozostania rodziną pomocową. Rodziny otrzymują informacje oraz deklarują się, aby w sytuacji kryzysowej na terenie każdej z gmin była utworzona przynajmniej jedna rodzina zastępcza chętna do pomocy. W roku 2022 r. - 5 rodzin zastępczych zadeklarowało chęć pozostania rodziną pomocową. Jeżeli chodzi o podział na gminy to ustalono, że w sytuacji powstania jakichkolwiek okoliczności pilnego utworzenia rodziny pomocowej, dbając o dobro dziecka staralibyśmy się o jak najmniejsze wprowadzenie zmian w życiu i otoczeniu dziecka poprzez zadbanie o między innymi: uczęszczanie do tej samej szkoły, czy też korzystanie z ulubionych zajęć, zainteresowań, kontaktu z rówieśnikami bez konieczności zmian dla dziecka”*. W roku 2023 – 4 rodziny zastępcze zadeklarowały chęć pozostania rodziną pomocową. Wobec powyższego należy uznać, że Organizator był przygotowany na ww. ewentualność i jego działania były zgodne z **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 17 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 817-826)

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

PCPR w okresie kontroli od 1 stycznia 2022 r. do końca sierpnia 2023 r. nie zatrudniał koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Od września 2023 r. zadania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej realizowali zatrudnieni dwaj pracownicy, którzy wcześniej, byli zatrudnieni na stanowisku specjalisty pracy z rodziną. Procedura objęcia rodziny wsparciem przez koordynatora jest następująca: kierownik sekcji ds. pieczy zastępczej po powzięciu informacji o utworzeniu nowej rodziny zastępczej informuje rodzinę zastępczą o możliwości dokonania wyboru koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej spośród pracowników zatrudnionych w sekcji ds. pieczy zastępczej, a przydzielenie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej następuje po złożeniu pisemnego wniosku.

Oprócz koordynatorów Organizator zatrudniał specjalistów pracy z rodziną. Z oświadczenia Dyrektora wynika, że obejmują oni opieką rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego, których dzieci pochodzą z terenu innych powiatów. Podczas czynności kontrolnych przedłożono wykaz rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin nieobjętych opieką koordynatora. Z ww. wykazów wynika, że na pierwszy dzień kontroli koordynatorzy mieli pod opieką odpowiednio: 13 rodzin zastępczych oraz 13 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka, co było **zgodne z art. 77 ust. 4 ww. ustawy**.

W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

wykonuje Organizator, w osobach specjalistów pracy z rodziną. Na specjalistów pracy z rodziną przypadają 32 rodziny, tj. odpowiednio 9, 11, 12 rodzin na specjalistę, w tym: 17 rodzin spokrewnionych, 12 rodzin niezawodowych oraz 2 rodziny zawodowe i 1 rodzinny dom dziecka, co było **zgodne z art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 827-833)

1) Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań oraz współpracują z osobami z bliskiego otoczenia dziecka i rodziny. Pomoc rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka udzielana jest w szczególności w odpowiedzi na dostrzegane, bądź zgłaszane potrzeby. Jak wynika z oświadczenia Dyrektora: „*Koordynatorzy udzielają dzieciom i rodzinom wsparcia w zakresie swoich kompetencji, a w przypadku konieczności skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, pomagają w jego uzyskaniu u innych osób, bądź instytucji. Pomoc świadczona przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej to także znalezienie pożądanej placówki/ instytucji, jej adresu, telefonu kontaktowego, pomoc w załatwieniu sprawy, w wypełnianiu dokumentów, wniosków wymaganych przez daną placówkę.* Analiza dokumentacji kontrolnej potwierdza realizację ww. zadania. Zatem powyższe działanie Jednostki było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 839-848)

2) Przygotowanie we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku

Prawidłowość przygotowywania planów pomocy dziecku zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka. Jak ustalono podczas kontroli, plany pomocy dziecku, a następnie karty modyfikacyjne sporządzane były przez specjalistów pracy z rodziną wykonujących zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w imieniu Organizatora oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Plany i ich kolejne modyfikacje były sporządzane każdorazowo po ocenie sytuacji dziecka. Jak wynika z przedłożonych planów i kart modyfikacyjnych, były one tworzone z rodziną zastępczą lub osobami prowadzącymi rodzinny dom dziecka, a także z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Plany były sporządzane po zebraniu dokumentów i zapoznaniu się z sytuacją dziecka oraz rodziny zastępczej oraz po dokonaniu diagnozy psychofizycznej dziecka.

Z oświadczenia Dyrektora wynika, że: „*w tworzeniu planu pomocy dziecku najważniejsze jest indywidualne podejście koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do dziecka, do jego problemu, historii oraz tego, co może wydarzyć się w przyszłości, jeśli podjęte działania nie będą realizowane, bądź zbyt mało skuteczne.*” W badanej dokumentacji dzieci brakuje jednak

odzwierciedlenia tych informacji – treść analizowanych planów jest bardzo zbliżona do siebie, a same plany zawierają często zdawkowe informacje, które nie wskazują na indywidualny charakter tworzonych planów. Analizowane plany zawierały cel główny oraz cele szczegółowe, jednakże w badanych przypadkach cele szczegółowe często były takie same w kolejnych modyfikacjach, bądź różnice były niewielkie. Niektóre z modyfikacji różniły się jedynie datą/czasokresem obowiązywania, natomiast treść pozostawała taka sama. Zatem plany nie były zindywidualizowane i dostosowane odpowiednio do każdego dziecka. Powyższe jest **niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 129 pkt 3 ww. ustawy.**

Ww. Oświadczenie zawiera również informacje, że podczas pobytu w środowisku rodzin zastępczych koordynator stara się prowadzić rozmowy z dziećmi, jednocześnie dając im możliwość wypowiedzenia swoich poglądów i zdania. W analizowanej dokumentacji brakuje jednak odpowiedniego udokumentowania tych działań wobec dzieci. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie plany i ich modyfikacje zawierają podpisy dziecka, bądź inne adnotacje świadczące o zasięgnięciu opinii dziecka. Powyższe zatem jest **niezgodne z art. 4 pkt 8 ww. ustawy.**

(akta kontroli: 569-764, 849)

3) Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu

Jak ustalono, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pomagają w nawiązaniu wzajemnego kontaktu poprzez organizowanie grup wsparcia. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektor *„spotkania grup wsparcia odbywają się regularnie w siedzibie PCRP w Pleszewie oraz w plenerze i mają formę zajęć prowadzonych przez specjalistów. Spotkania te stanowią grunt do wymiany doświadczeń, pozwalają na wspólne wypracowanie rozwiązań dla pojawiających się problemów, a także stanowią odskocznię od codziennych trosk. Przykładem tego typu działań jest spływ kajakowy, w którym wzięły udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi w 2022 r. czy spotkanie Bożonarodzeniowe (...), oraz zorganizowane wspólnie z Centrum Wolontariatu w Pleszewie warsztaty robienia świeczek, czy spotkanie z sędzią Anną Marią Wesołowską w pleszewskiej bibliotece. W ramach grup wsparcia odbywają się także spotkania z technik relaksacyjnych”*. Powyższe jest **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 850-853)

4) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej

Z ustaleń wynika, że koordynatorzy pomagali osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w dostępie do specjalistycznej pomocy poprzez wyszukiwanie kontaktów specjalistów, współdziałanie z sądami, poradniami w tym poradnią zdrowia psychicznego, czy ośrodkami pomocy społecznej pracującymi na co dzień z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy. Organizator zapewniał możliwość skorzystania z porady psychologa, doradcy zawodowego, czy radcy prawnego, o czym wychowankowie i rodziny byli na bieżąco informowani. Koordynatorzy rodzinnej pieczy byli w kontakcie i ułatwiali rodzinom

współpracę z poradnią psychologiczno- pedagogiczną, sądem, ośrodkiem pomocy społecznej, szkołą, przedszkolem czy zakładem ubezpieczeń społecznych.

Powyższe jest **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 4 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 854)

5) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą koordynatorzy przygotowali pisemne zgłoszenia dziecka z uregulowaną sytuacją prawną przekazując je do Organizatora. Następnie całość dokumentacji przekazywana była do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektor PCPR: *„jeśli sąd w odpowiednim czasie nie pozbawi władzy rodzicielskiej rodzica dziecka umieszczonego w pieczy, zgodnie z art. 47 ust. 7 wyżej cytowanej ustawy, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej po upływie 18 miesięcy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej sporządzamy wniosek do Sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniego wraz ze sporządzoną opinią przez organ prowadzący pracę z rodziną biologiczną, a także opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej”.*

Powyższe działania odnoszą się również do pkt 18 niniejszego wystąpienia. W badanym zakresie działania Jednostki jest **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 855-864)

6) Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy

Zatrudnieni w PCPR w Pleszewie koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści pracy z rodziną zapewniali wsparcie i pomoc pełnoletnim wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej. Na rok przed osiągnięciem pełnoletności wychowanek przygotowany jest do procesu usamodzielnienia, a pracownik PCPR pomaga wybrać opiekuna procesu usamodzielnienia. Po uzyskaniu pisemnej zgody wybór opiekuna usamodzielnienia jest zatwierdzany przez Dyrektor. W kolejnym kroku, co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, wychowanek przy udziale opiekuna usamodzielnienia oraz przy wsparciu koordynatora/specjalisty opracowuje indywidualny program usamodzielnienia, który także jest zatwierdzany przez Dyrektor.

Po zakończeniu realizacji Indywidualnego Programu Usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Powyższe działania zostały odnotowane w indywidualnych programach usamodzielnienia dzieci „f”, „g”, „h”, co jest **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 6 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 865-904)

7) Przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej

Jak ustalono podczas czynności kontrolnych, PCPR w okresie kontroli zatrudniał koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dopiero od września 2023 r. Za ten okres

sprawozdanie zostanie złożone dopiero w przyszłym roku kalendarzowym. Jednocześnie wskazać należy, że koordynatorzy, którzy byli zatrudnieni także w okresie poprzedzającym kontrolę tj. w 2021 r. – sprawozdanie za ten okres złożyli w roku 2022 r., czyli już w okresie kontroli. Za ten okres sprawozdanie złożyło 2 z 3 zatrudnionych w 2021 r. koordynatorów (jedna osoby była na urlopie macierzyńskim). Zatem działania były **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 7 ww. ustawy**. Zauważyć przy tym należy, że sprawozdanie koordynatorzy złożyli wspólnie. Zawierało ono informacje na temat realizowanych zadań, jednak było dość lakoniczne i ogólne. Wskazane jest, aby każdy z koordynatorów przedkładał własne sprawozdanie, a także aby zawierało ono bardziej szczegółowe informacje nt. zrealizowanych zadań i przedstawiało jednoznaczne efekty pracy.

(akta kontroli: str. 905-909)

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze

W okresie kontroli PCPR realizował wsparcie dla osób usamodzielnianych.

Organizowano spotkania z osobami usamodzielnianymi dotyczące wsparcia w procesie usamodzielniania między innymi rozwoju osobistego, informacji dotyczących systemu opieki zdrowotnej, praw i obowiązków usamodzielniania, gospodarowania środkami finansowymi.

Wychowankowie korzystali także z doradztwa zawodowego ustalanego indywidualnie według potrzeb osób zainteresowanych.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z PCPR, w 2022 r. udzielono pomocy:

- 11 wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej (4 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, 3 wychowankom przyznano pomoc na zagospodarowanie, 4 wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie),
- 12 wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej (4 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, 5 wychowankom przyznano pomoc na zagospodarowanie, 3 wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie).

Z kolei w 2023 r. udzielono pomocy odpowiednio:

- 9 wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej (2 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, 4 wychowankom przyznano pomoc na zagospodarowanie, 3 wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie),
- 8 wychowankom z instytucjonalnej pieczy zastępczej (3 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, 4 wychowankom przyznano pomoc na zagospodarowanie, 1 wychowankowi przyznano pomoc na usamodzielnienie).

W celu zbadania prawidłowości procesu usamodzielniania wychowanków, przeanalizowano dokumentację wychowanków: „f”, „g”, „h”. W przypadku udzielenie pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie usamodzielniani wychowankowie składali wymagany wniosek oraz posiadali zatwierdzony indywidualny program usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 1 ww. ustawy**.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono także, że w odniesieniu do wybranych wychowanków dochowano co najmniej rocznego terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia przed uzyskaniem pełnoletności, co było **zgodne z art. 145 ust. 2 ww. ustawy**. Co prawda w jednym przypadku termin ten był krótszy, ale wynikało to z faktu, że postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy nastąpiło w okresie krótszym niż rok od uzyskania 18 lat.

Ustalono, że wychowankowie usamodzielniający się w rodzinnych formach pieczy zastępczej, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, przygotowują wraz z opiekunem indywidualny program usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**.

Ponadto, czynności kontrolne wykazały, że przeanalizowane indywidualne programy usamodzielnienia zostały zatwierdzone przez Dyrektora Centrum, widnieją pod nimi podpisy osób usamodzielnianych i opiekunów usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**. W jednym przypadku dokonano modyfikacji indywidualnego programu usamodzielnienia wychowanki „h”. Modyfikacja ta zawiera pełen zakres zmian i odniesienie do pierwotnego planu, co jest **zgodne z art. 145 ust. 6 ww. ustawy**. Zmiany te zostały zatwierdzone przez Dyrektora PCPR, co także było **zgodne z art. 145 ust. 6a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 910-924)

Oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka

Prawidłowość dokonywania ocen rodzin zastępczych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka zweryfikowano na podstawie wybranej dokumentacji tych form rodzinnej pieczy zastępczej, oznaczonych na potrzeby kontroli symbolami: „A”, „B”, „C”, „D”, „E”, „F” i „G”. Jak ustalono, Organizator dokonywał ocen pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Organizator na podstawie posiadanej dokumentacji tj. zaświadczeń, opinii, oświadczeń, obserwacji dokonywał oceny na posiedzeniu.

Jak oświadczyła Dyktorka, Organizator w okresie kontroli dokonał 46 takich ocen, w tym 18 ocen rodzin spokrewnionych, 21 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 ocen prowadzących rodzinne domy dziecka. Poszczególne oceny są sporządzane mało indywidualnie a ich zapisy pomimo upływu roku, czy trzech pomiędzy ocenami zawierają kopie poprzednio sporządzonych ocen. Ma to miejsce również w części dotyczącej wniosków i zaleceń zespołu specjalistów wobec rodziny. Oceny rodzin zastępczych/rdd sporządzano przy udziale specjalistów lub koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, których podpisy widnieją w analizowanych ocenach.

Badana dokumentacja zawiera również informacje o tym, że jeśli rodzina biologiczna dzieci objęta była wsparciem asystenta rodziny to PCPR zapraszał asystenta do uczestnictwa w ocenie rodziny lub rdd. Zgodnie z oświadczeniem Dyktorki „*oceny dokonywano także w konsultacji z nim*”, powyższe jest zatem **zgodne z art. 133 ww. ustawy**.

Organizator dokonywał pierwszej oceny rodziny zastępczej nie później niż przed upływem roku od umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, co jest **zgodne z art. 134 ust. 1 ww. ustawy.**

W odniesieniu do rodziny zastępczej „A”, „B”, „C”, „D”, „E”, „F” i „G” kolejnej oceny dokonano po upływie roku od pierwszej oceny. Kolejnych ocen u ww. rodzin Organizator dokonał w okresie nie dłuższym niż trzy lata, co było **zgodne z art. 134 ust. 2 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 925-1203)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu w Księżce Kontroli pod numerem 8/2023.

IV. Uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję:

1. zintensyfikować działania w kierunku pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze oraz zmienić sposób pozyskiwania nowych kandydatów na bardziej efektywny,
2. dostosować zapisy zawarte w protokole dot. oceny sytuacji dziecka, do obowiązujących przepisów w sposób niebudzący wątpliwości,
3. spowodować, aby sprawozdania z efektów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, sporządzane były odrębnie przez każdego z koordynatorów, a nadto aby zawierały bardziej szczegółowe informacje nt. zrealizowanych zadań i przedstawiały jednoznaczne efekty pracy.

V. Zalecenia pokontrolne.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości i jednego uchybienia w realizacji zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, zalecam:

1. **spowodować wyodrębnienie przez organ właściwy w treści Regulaminu Organizacyjnego Jednostki Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej,**
2. **każdorazowo przygotowywać projekt 3-letniego „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” i przekazywać go do właściwego organu Powiatu w celu jego przyjęcia, w takim czasie, aby nie było okresu, w którym Program nie obowiązuje, tj. zgodnie z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy,**
3. **dostosować treść wewnętrznej procedury dotyczącej kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka do obowiązujących przepisów prawa,**
4. **weryfikować rękojmię kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,**
5. **przeprowadzać ocenę sytuacji dziecka przez Organizatora:**

- a) realizując wszystkie cele, dla których dokonuje się oceny, zgodnie z art. 129 ww. ustawy,
 - b) przy udziale osób zobowiązanych do uczestniczenia w ocenie, zgodnie z art. 130 ust. 1 ww. ustawy, odnotowując przyczynę nieobecności na posiedzeniu,
 - c) uwzględniając i odnotowując opinię dziecka, zgodnie z art. 4 pkt 8 i art. 4a ww. ustawy,
6. egzekwować przygotowywanie zindywidualizowanych planów pomocy dziecku, uwzględniających bieżącą sytuację dziecka i jego rzeczywiste potrzeby, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy, uwzględniając zdanie dziecka, stosownie do jego możliwości rozwojowych i odnotowując ten fakt, zgodnie z art. 4 pkt 8 ww. ustawy.

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 zł do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 24 strony.

Jarosław Szymański
Inspektor wojewódzki

Grzegorz Przymus
Starszy specjalista

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

/-podpisano bezpiecznymi podpisami elektronicznymi weryfikowanymi przy pomocy ważnych klasyfikowanych certyfikatów/

Dokument sporządził:
Jarosław Szymański
Inspektor wojewódzki
05.02.2024 r.